

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปริมาณการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมลักษณะต่างๆ ของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีตัวแปรภูมิหลังต่างกัน อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตำแหน่งผู้นำชุมชน และระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 249 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน สามารถสรุปผลอภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมปรากฏผลดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 249 คน ประชากรส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับอนุปริญญา/ปวส. มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชน ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่า 10 ปี ดำรงตำแหน่งสมาชิก อบต. และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งระหว่าง 6 - 10 ปี

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2.1 การมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ ในภาพรวม

ภาพรวมลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลปรากฏว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด คือ ร่วมวางแผน ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

2.2 การมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างขั้นพื้นฐาน

ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

2.2.2 ด้านการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัย และน่าอยู่

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัย และน่าอยู่ ในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

2.2.3 ด้านการพัฒนาภูมิทัศน์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการพัฒนาภูมิทัศน์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

2.2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

2.2.5 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมเนื่องในโอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการส่งเสริมกิจกรรมเนื่องในโอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น ในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุด คือ ร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

3. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา

3.1 ระดับการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ ในภาพรวม และพิจารณาเป็นรายด้าน

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในลักษณะต่างๆ ในภาพรวม

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 6 คือ ร่วมให้และรับผลประโยชน์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อที่ 4 ร่วมดำเนินการ

3.2 ด้านการพัฒนาสาธารณสุขโลก และโครงสร้างขั้นพื้นฐาน

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในลักษณะร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 1 คือด้านการพัฒนาสาธารณสุขโลก และโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อที่ 5 ด้าน

การส่งเสริมกิจกรรมเนื่องในโอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

3.3 ด้านการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัย และน่าอยู่

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 6 คือ ร่วมให้และรับผลประโยชน์ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือข้อที่ 5 ร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล

3.4 ด้านการพัฒนาภูมิทัศน์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิทัศน์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 1 คือ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือข้อที่ 4 ร่วมดำเนินการ

3.5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของผู้นำชุมชนในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 5 คือ ร่วมติดตาม ตรวจสอบประเมินผล ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือข้อที่ 1 ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

3.6 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมเนื่องในโอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อที่ 3 คือ ร่วมวางแผน ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือข้อที่ 2 ร่วมตัดสินใจ

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ที่	ปัจจัยส่วนบุคคล	ภาพรวม	ด้านการพัฒนา สาธารณูปโภค และโครงสร้าง ขั้นพื้นฐาน	ด้านการเสริม สร้างให้ชุมชน เข้มแข็ง ปลอดภัย และน่าอยู่	ด้านการพัฒนา ภูมิทัศน์และการ จัดการทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ด้านการ พัฒนา คุณภาพชีวิต ของ ประชาชน	ด้านการส่งเสริม กิจกรรมเนื่องใน โอกาสหรือวัน สำคัญ ต่างๆ และการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีของ ท้องถิ่น
1	เพศ	✓	✓	✓			
2	อายุ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	ระดับการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	รายได้ต่อเดือน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	ระยะเวลาที่เข้ามา อาศัยในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	การดำรงตำแหน่ง ในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	ระยะเวลาของการ ดำรงตำแหน่ง	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ ✓ = แตกต่างกัน
= ไม่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน สรุปได้ดังนี้

4.1 เพศ ในภาพรวม ผู้นำชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาภูมิทัศน์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนากฎหมายชีวิตของประชาชน และด้านการส่งเสริมกิจกรรมเนื่องใน โอกาส หรือวันสำคัญต่างๆ และการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ประเพณีของท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการพัฒนา
สาธารณูปโภคและโครงสร้างขั้นพื้นฐาน และด้านการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัย และ
น่าอยู่ แตกต่างกัน

4.2 อายุ ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

4.3 ระดับการศึกษา ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมใน
การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วน
ร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

4.4 รายได้ต่อเดือน ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมใน
การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการทั้ง
5 ด้านแตกต่างกัน

4.5 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน
ชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่
อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

4.6 การดำรงตำแหน่งในชุมชน ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งในชุมชนต่างกัน
มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งในชุมชน
ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

4.7 ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ในภาพรวม ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาของการ
ดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลา

ของการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 5 ลักษณะ ผลปรากฏว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด คือ ลักษณะการร่วมวางแผน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อเตรียมการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ และลักษณะที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ลักษณะการร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ ยังไม่ได้คำนึงถึงและตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น จึงส่งผลให้ลักษณะการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ

2. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งในชุมชน และระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง พบว่า

ผู้นำชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วาณี แสนมหาชัย (2542) ผลการศึกษาพบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในงานสาธารณสุขมูลฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญฤทธิ์ ปนารักษ์ (2540, หน้า 42) พบว่า อายุที่แตกต่างกันของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนตำบลแตกต่างกัน โดยที่สมาชิกที่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของ วาณี แสนมหาชัย (2542) พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในงานสาธารณสุขมูลฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้นำชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ น้ำใจ เฟือกเสน่ห์ (2544) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ รายได้

ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุพิน ระพีพันธุ์ (2544, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของกลุ่มประชากร ได้แก่ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน

ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สนิท สุทนต์ (2544, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า ตำแหน่งทางสังคมในชุมชนของผู้นำชุมชน และตำแหน่งในศูนย์การศึกษาชุมชนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานในกระบวนการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์การศึกษาชุมชน

ผู้นำชุมชนที่มีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพจน์ บุคคาน้อย (2550) ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ลักษณะ ผลปรากฏว่า ลักษณะที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ลักษณะการร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดประชุม อบรม หรือสัมมนาผู้นำชุมชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น ในการที่จะทำให้อำเภอผู้นำชุมชนได้ทราบและตระหนักถึงผลของการร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการ

ปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการร่วมค้นหา ปัญหาและสาเหตุของปัญหา และการร่วมวางแผน เพื่อให้ผู้นำชุมชนมีความรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วม เป็นผู้จัดกิจกรรมในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อ ผลที่จะเกิดขึ้นมากยิ่งขึ้น

1.2 จากการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งในชุมชน และระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งในชุมชน และระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมต่างกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการประชุมทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนกับทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้นำชุมชนมองเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้นำชุมชนยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น อย่างจริงจังและต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชากรที่ศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วม แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับ การวิจัยในครั้งนี้

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล